

DAI-Fodbolddommerklub er part i en spændende historie om sport og politik

af Henrik Andersen

I det daglige tænker vi nok ikke så meget over, at vi som fodbolddommere og medlemmer af Dansk Arbejder Idræt er en del af en historie gennem mere end 80 år. I dag er skellet mellem arbejderidrætten og den øvrige breddeidræt ikke så stort som tidligere, men alligevel er det nyttigt at kende sine rødder og forstå sin identitet. Om ikke andet så for at kunne svare på det naturlige spørgsmål, vi kan få fra familie og venner: Hvad er egentlig Dansk Arbejder Idræt (DAI)?

Det korte svar er, at DAI er et forbund stiftet i 1929 som et arbejdsvenligt modsvar til Dansk Idræts Forbund, der blev anset for borgerligt. DAI udbyder i dag forskellige muligheder for konkurrenceidræt på amatørniveau, fx fodbold, tennis, karate, bowling og dart. Med over 75.000 medlemmer er DAI det syvende største idrætsforbund i Danmark.

Det lange svar fører os næsten 100 år tilbage og ud i Europa. I 1913 stiftedes i Gent i Belgien det internationale arbejderidrætsforbund, og i 1920 blev grundstenen for "Socialistisk Arbejder Sport Internationale, SASI" lagt i Luzern. SASI blev senere til det nuværende Confédération Sportive Internationale du Travail (CSIT).

Det var overalt de samme tanker og idéer, der var bærende for den ny idrætsbevægelse. Idrætten skulle demokratiseres og ikke ensidigt arbejde med konkurrence for øje. Den skulle få den brede befolkning ud på sportspladserne og være en kulturbevægelse, der arbejdede hånd i hånd med arbejderklassens øvrige organisationer på det sociale og kulturelle område.

Den første egentlige arbejderidrætsklub i Danmark var Typografernes Sportsklub, der blev stiftet den 13. marts 1887 i Rømersgade 22 i København (hvor Arbejdermuseet nu har til huse). Klubbens første aktivitet var cricket og senere føjedes fodbold på klubbens program. Andre fagboldklubber fulgte umiddelbart efter: Skomagerne, tobaksarbejderne og skrædderne.

Oprettelsen af DAI

Den første debat om arbejderidrættens organisering begyndte i 1922, hvor Dansk Idræts-Forbund fik en ny ledelse, der med formanden generalmajor H. Castenschiold i spidsen understregede overklassens og militærets dominans. Inden for den socialdemokratiske presse og i arbejderidrætsklubberne fandt man det nu nødvendigt at få dannet flere klubber og som overbygning herpå skabe en sammenslutning af arbejderklubber fra hele landet.

Socialdemokratiets ledelse havde længe været tilbageholdende med at støtte dannelsen af et idrætsforbund som en direkte modpol til Dansk Idræts-Forbund, men ændrede pludselig sin opfattelse i slutningen af 1928. Enkelte kilder anfører, at det skyldes en kraftig opfordring fra Socialistisk Arbejder Internationale om at støtte den socialistiske idrætsbevægelsen med truslen om, at kommunisterne ellers ville forsøge at vinde fodfæste gennem idrætsbevægelsen.

Omkring 50 repræsentanter for idrætsklubber landet over var til stede på den stiftende DAI-generalforsamling pinsesøndag den 19. maj 1929 i Odense, og med kun tre stemmer mod blev Dansk Arbejder Idrætsforbund dannet og Aage Hermann, redaktør for avisen Social-Demokraten, valgt som DAI's første formand.

Statsminister Thorvald Stauning sendte et lykønskningstelegram til generalforsamlingen, hvori der bl.a. stod:

"Jeg føler mig overbevist om, at det nye Arbejder-Idrætsforbund vil yde sit store bidrag til arbejderklassens fysiske opdragelse og derigennem skabe betingelser for den fortsatte åndelige rejsning og kulturelle højnelse...Nye skarer føres ind i idrættens organiserede liv, ikke for at splitte, hvad der er godt, men for at samle fælles interesser om fælles arbejde, frigjort for militaristiske og andre uvedkommende hensyn."

Modstand mod nazismen

Modsætningen mellem DIF og DAI blev skærpet og kom især til udtryk i forbindelse med De Olympiske Lege i Berlin 1936. DIF kunne under henvisning til sportens neutralitet varmt anbefale dansk deltagelse, hvilket var i overensstemmelse med den socialdemokratisk-radikale regerings holdning til spørgsmålet. Men DAI tog kraftigt afstand fra det nazistiske OL.

I DAI's medlemsblad (Arbejder-Idræt Nr. 1, 1935) stod der, at den borgerlige idræt i 1936 skulle holde OL under hagekorsets tegn, "det tegn, hvorunder de nazistiske bøddler har knust hele den tyske arbejderbevægelse, myrdet og mishandlet tusinder af vore kammerater og partifæller". Derfor parolen: "Ingen organiseret arbejder er med til at propagandere for nazismen ved at deltage i olympiaden i Berlin 1936."

Læserne af medlemsbladet blev løbende orienteret om jødeforfølgelserne i Tyskland (bl.a. i Arbejder-Idræt Nr. 6, 1934), og satiriske tegninger af Hitler i bladet skulle være med til at skærpe modstanden mod nazismen.

Forbrødring mellem DAI og DIF

Efterhånden mindskedes forskellen i den idrætspolitiske opfattelse, og DAI har siden 1941 været et specialforbund under DIF. DAI har herefter hovedsagelig varetaget organisering af breddeidræt.

I 1980'erne gik DAI aktivt ind i arbejdet med at udbrede idrætten til svagere grupper i samfundet, fx arbejdsløse og ældre, hvilket førte til dannelsen af Foreningen til fremme af Motion og Idræt, FMI, populært kaldet *idræt om dagen*. FMI er siden videreført i samarbejde med Dansk Firma-Idræts-Forbund, sideløbende med at DAI selv har videreudviklet aktiviteter med en motions- og sundhedsprofil, såsom stavgang, stolemotion og ældreidræt.

Det internationale arbejde

Med til DAI's historie hører også medlemskabet og aktiviteten inden for Confédération Sportive Internationale du Travail (CSIT), der blev reorganiseret i 1946 og står bag arbejderidrættens internationale samarbejde. CSIT har i dag 35 medlemsforbund fra 31 lande.

DAI har også haft en del samarbejde med det tidligere DDR og Sovjetunionen. Som det første idrætsforbund herhjemme indledte DAI et samarbejde med DDR, herunder mange udvekslinger af idrætsfolk. De bilaterale aftaler med henholdsvis DDR og Sovjetunionen fik en naturlig ende ved 'murens fald', hvorfor DAI's primære samarbejdspartnere nu er at finde inden for CSIT.

Denne artikel er den første af to artikler om DAI og Fodboldommerklubbens historie. I næste nummer af Fløjt kan du læse om historien med særligt fokus på dommerklubben.